EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Temes del Pou | Redacció | Actualitzat el 15/03/2023 a les 10:41

Deu mirades literàries de la ciutat

Nou anys després de la publicació del tema "Manresa, vista pels escriptors", presentem un nou recull de textos literaris ambientats en èpoques i espais diversos de la ciutat. Si en aquella ocasió ens fèiem ressò de la ruta literària elaborada per l'escriptor Llorenç Capdevila, a partir d'una selecció de textos narratius i poètics d'autors locals i d'arreu, entre els segles XVI i l'actualitat, en aquest número reproduïm alguns dels textos recollits en aquell itinerari i en proposem de nous, extrets d'obres literàries aparegudes amb posterioritat.

Manuel Quinto amb l'actriu Txell Vall al restaurant Las Vegas. Foto: Francesc Rubí

Manuel Quinto, *La dona dels ulls de boira*, dins *Tot és possible*, Edicions de L'Albí, 2014

A la cinquena edició del Fecinema, una bona colla estàvem acabant de sopar al restaurant que ens acollia. Com que el president del jurat era Berlanga, ja definitivament integrat en els esdeveniment cinematogràfics de la ciutat que li havia servit de decorat a *Plácido*, i a la taula hi havia tabolaires d'empenta com el vilanoví Sergi López, el malagueny Juan Madrid i el portuguès Viale Moutinho, l'admiració ens embolcallava, mentre al Born i a Sant Domènec la nit de tardor degotava plugim, enmig d'un inici de rasca inclement.

Va arribar un moment en què algú de nosaltres va proposar anar a seguir la gresca als bars de copes del barri antic. Jo vaig considerar que per aquella nit ja en tenia prou i no vaig voler acompanyar els expedicionaris per la senda dels elefants. Repapat vora el finestral, ja ben sol, assaborint la meitat de l'havà que en Churchill aconsellava llençar, vaig efectuar una panoràmica al meu voltant, i llavors la vaig veure. Seia en una de les taules individuals prop de l'escala. No li endevinava l'edat. El seu rostre amuntegava anys de bellesa, concentrada sobretot en uns ulls blaus, velats com per una boira lleugera sobre el mar en calma. Amb tanta gatzara, no me n'havia adonat, de la seva presència, però ara, al menjador buit, la distància entre ella i jo s'havia afranquit. Em mirava fixament, sense ombra de timidesa ni dissimulació. Tanmateix, no em semblava del tot desconeguda. Fou ella la que va encetar la conversa de lluny: «Que no em recordes». Em vaig aixecar per anar a posar-me dret al seu davant. «Soc l'Anna, l'Anna Ribalta». L'Anna Ribalta era una de les companyes de batxillerat, a qui no havia vist des que vam deixar l'institut. Llavors ella era la més guapa de la classe. Segura d'ella mateixa i agosarada, volia ser actriu i viure en llibertat, sense cap mena de lligam. Quan entre nosaltres ja hi havia parelles que es nuaven en inicis de festeig, ella restava inabastable, concentrada només en les seves dèries: anar molt al cinema, al teatre sempre que podia, llegir pilots de llibres de tota mena i cercar la companyia de gent de la seva corda, res de galifardeus que la portessin a ballar i la rebreguessin en qualsevol racó. L'Anna, doncs, tenia la meva mateixa edat. Com podia mantenir-se encara tan atractiva? Semblava ben bé una dona a frec dels quaranta i no pas dels seixanta. Vaig demanar un altre cafè i em vaig asseure amb ella.

Josep Arola, *Gorg blau (Memòria manresana en clau negra),* Edicions Parcir, 2021

Josep Arola, al carrer de les Beates. Foto: Francesc Rubí

Un tros més amunt hi havia la rellotgeria Conesa, que més endavant es va convertir en la Joieria Sardans, el forn de pa Montlló i la farmàcia Sala, amb mitja dotzena de dependents i molta feina. Entre el forn i la farmàcia pujava el carrer de les Beates, tot ell amb graons llargs, on hi havia el prostíbul més famós i antic de l'època. Tenia l'eloqüent nom de cal Guarro i era regularment visitat. Atès que per aquell carrer no hi passava gaire gent, l'entrada proporcionava una discreció molt adequada. La canalla sovint hi anava a tocar el timbre i en marxava corrents. Allò extraordinari per a la quitxalla es produïa quan un home anava acomprar un ram de flors a cal Sanllehí, a la placeta del forn, i es dirigia a la mainada que jugava al carrer amb l'encàrrec de portar-ho a cal Guarro per a una de les «treballadores». Per a la Lolita, per dir-ne una. Els donava un duro de propina -que per a un nano era una fortuna- i podien anar al bordell, tocar el timbre i no fugir esperitats. Sortia la mestressa, una dona arrugada i precoçment envellida i anava a buscar la Lolita. Lògicament amb elram no hi anava un nano sol, hi anaven tots. La Lolita sortia embolicada amb un batí i li donava un altre duro de propina, de manera que la festa era doble. Després vindrien les discussions de si els duros eren per a tots o només per a l'elegit que havia dut el ram. Poca estona durava la trifulga i tots plegats anaven a comprar-se uns gelats a la Xixonenca del carrer Nou. A la mateixa placeta, al carrer, davant la forma quadrada d'aquesta, hi havia cal Carné, una botiga de roba fina i per a la canalla. Era un local fosc on no hi havia mai gaire gent. [...] El carrer de Sant Miquel,els matins, era un bullidor. El formigueig feia que la clientela passés de botiga en botiga segons les necessitats, visitant la plaça gran al final o al principi de la ruta. Les iaies que tenien accés a balcons o finestres de la plaça paraven cadira i, tot observant la gent -molts coneguts-, feien la seva història. Aquesta generació venia de molt lluny, de quan les cases es vestien d'hivern o es desvestien d'estiu.

Josep Tomàs Cabot*, Retorn a casa,* Edicions de L'Albí, 2015

Josep Tomàs cabot, a casa seva. Foto: Francesc Rubí

Els plàtans del nostre Passeig presenten a l'estiu una copa frondosa i lluent, però són caducifolis: les fulles els cauen a la tardor. Recordo aquella espessa i flonja catifa de finals de novembre al Passeig de la meva infantesa. No ens limitàvem a aixafar-la, sinó que amb la punta de les sabates tiràvem fulles amunt i les fèiem volar. Ara, els serveis municipals de neteja treballen amb més rapidesa i no permeten que el fullam sec s'apili sobre el paviment. Veiem les branques pelades quasi sense haver tingut temps de percebre la fullaraca a terra.

He notat que els escriptors amb ànima de poeta, quan es refereixen a la tardor, parlen moltes vegades dels arbres despullats. Això del despullament dels arbres m'ha semblat sempre una metàfora impròpia. Comparar les fulles amb un vestit o un embolcall que desapareix a l'hivern ho considero un disbarat. En tot cas seria reconèixer un error de la natura: deixar perdre un abric quan el fred el fa més necessari... La naturalesa no en comet, d'equivocacions d'aquesta mena.

La copa verda dels arbres representa una altra cosa: una manifestació de vida i de salut, com, per exemple, el crit de satisfacció d'un animal salvatge disposat a menjar-se la seva presa. Molts animals viuen intensament a l'estiu, però dormen a l'hivern, amagats, abaltits mesos sencers, amb l'organisme quasi per sota dels mínims vitals. I tot això per culpa de les baixes temperatures, l'escassetat d'hores de sol, la manca d'estímuls vitals. Al món vegetal, succeeix el mateix. Els plàtans no es despullen a l'hivern. El que fan és adormir-se.

M'agradaria tenir la imaginació dels poetes. Però a la tardor i a l'hivern no puc pensar en uns arbres despullats i dramàtics, patint de fred sota la boira. Penso i veig el nostre Passeig com si estigués mig adormit, quasi sense consciència, després de la tabola de l'estiu en aquelles terrasses i cadires verdes -que eren com les fulles del paviment estival-, plenes de vida i d'alegria... Aquelles fulles, cadires i taules ja no hi són. I l'energia humana, si n'hi ha, s'amaga dintre les cases. De dia, el Passeig sembla endormiscat. I encara ho sembla més a la nit, que ara comença molt d'hora i es fa llarga i monòtona, amb aquesta tímida il·luminació artificial que dura hores i hores

sense novetats ni sorpreses.A mi, l'hivern no m'entusiasma. L'estiu tampoc. Però el Passeig de Manresa resulta sempre bonic, faci fred o calor, a qualsevol hora del dia, a qualsevol moment de la nit.

Pilar Parcerisas, *Equipatge de mà,* Edicions Parcir, 1997

Pilar Parcerisas, al vestíbul de l'alcaldia. Foto: Jordi Estrada

L'edifici de l'Ajuntament de Manresa és un gran casalot que presideix amb llargavistes la vida ciutadana. És un contenidor, una caixa de ressonància dels entrellats de la ciutat. La seva porxada, d'arcs apuntats, ens brinda aixopluc, com també ho ha fet durant anys als pagesos que setmana rere setmana feien cap a la plaça per celebrar cada dissabte la diada de mercat. La seva entrada, austera però majestuosa, ens convida a entrar a una casa veritablement gran, nom amb què es coneix popularment l'Ajuntament. La façana, senzilla, amb una filera de balconades al primer pis i una de finestres a les golfes, reforça la seva excel·lència amb el gran escut en relleu d'estil barroc que domina el balcó central. [...] M'agradava pujar per l'escala principal, on hi havia unes vistes aèries llunyanes de la ciutat davant les quals no podia evitar pensar en un *dripping* blanc i negre de Jackson Pollock. Era un gran plaer sentir-se al mig de la gran sala prèvia a l'alcaldia i al consistori i trepitjar un mosaic de rigorós *op-art*, blanc i negre. Durant un temps, descansà en un racó de la sala la Ben Plantada de Josep Clarà que, amb l'arribada del postfranquisme i el *destape*, pogué lluir la nuesa noucentista mitjançant un concurs públic que la situà al final del passeig de Pere III, prop de la Bonavista.

[...] En un passat que encara és recent, el barri antic de Manresa desprenia l'alè càlid i humà del teixit social que l'habitava: gent senzilla que duia la pobresa amb dignitat, que estimava la proximitat del balcó a balcó, que escridassava el veí per la finestra o que estenia la roba al carrer a falta d'una eixida millor.

Petites botigues, destinades a cobrir les primeres necessitats, s'hi escampaven pertot sense mostrar massa ambició en el seu *look*. Carrers estrets, foscos, pavimentats amb lloses o llambordes, t'impel·lien a caminar mirant a terra ja que, si enlairaves la vista, el retallet de cel era tan minso que no calia ni l'esforç d'aixecar el coll. Al barri vell hi havia, però, indrets peculiars, com la cruïlla de carrers anomenada els Quatre Cantons. Un d'ells, el de Camp d'Urgell, comunica la plaça Gispert amb la plaça Valldaura i l'altre, conegut com carrer de la Mel, uneix el carrer Barreres amb el d'Urgell. [...] Aquesta cantonada tenia en la meva paleta mental el color marró, sec i eixut del cacau en pols, flaire de xocolata de l'establiment Torras, que caracteritzava un dels xamfrans més peculiars de Manresa.

Llorenç Capdevila, *Serrallonga, l'últim bandoler*, Edicions Proa, 2006

Lloreç Capdevila, amb la ciutat vista des de Bufalvent. Foto: Francesc Rubí

Si veniu de llevant, Manresa no es fa visible fins que, pels volts de la Creu de la Culla, poc abans d'arribar al convent de santa Clara i al peu d'una masia amb aires de castell, inunda, sumptuosa, la mirada del visitant. Les cases desborden l'antiga muralla i s'escampen pels diferents ravals, camí de Santpedor, Vic, Lleida o Barcelona. Al centre, dos edificis dedicats al culte sobresurten com dos gegants. El més imponent, encimbellat a dalt del puig Cardener, és la nau immensa de Santa Maria de la Seu, església amb aires de catedral. No es queda enrere l'església del convent dels frares carmelitans, que s'erigeix, esvelta, a l'altre extrem de la ciutat, sobre el puig Mercadal. Més enclotades i desdibuixades al mig de l'entramat urbà, queden Sant Miquel i Sant Pere Màrtir, aquesta darrera dels predicadors. Diríeu, davant d'un tal paisatge sacre, que els manresans són, si més no en aparença, gent devota fins al moll de l'os. Ací i allà, a banda de les ja esmentades, han dreçat esglésies, capelles i convents per a culte de multitud de sants i per a satisfacció de tots els ordes religiosos.

Hi vaig arribar, aquell cop, acompanyat d'en Narcís Planes, que esbufegava sota el sol roent de primers d'agost. Passat Sant Bartomeu, vam travessar la bullícia del raval de les Codines, barri d'artesans i pagesos, i accedírem dins el clos emmurallat pel portal de Santa Llúcia, a prop de l'hospital administrat de feia uns anys per pares i germans de la cada cop més poderosa Companyia de Jesús. A la plaça Major ens vam trobar que, en ser dijous, feien mercat. Franquejat l'enrenou, baixàrem el carrer de Sant Miquel fins a la plana de l'Om. En aquella zona de comerciants acabalats i cavallers valuosos, davant mateix de l'arbre que dona nom a l'indret, vivia el blanquer retirat Maurici Quintana, mon oncle, que em va rebre ple de joia.

Joan Jordi Miralles, *Marginàlia*, Editorial Males Herbes, 2021

Joan Jordi Miralles, vora la torre de Santa Caterina. Foto: Francesc Rubí

La geografia tan característica d'un dels vessants perifèrics de la ciutat permetia gaudir d'una mica d'intimitat explosiva. Les balmes, on antigament els eremites s'havien prostrat en dejú per atènyer dimensions més profundes de l'esperit, ara s'havien convertit en amagatalls estratègics que els amants ocasionals feien servir per al gaudi terrenal. Òbviament, el servei de neteja municipal no donava l'abast, i de resultes d'això els inconvenients mediambientals i els consegüents desastres estaven assegurats *ad perpetuum*: el terra era ple de condons, clínexs, plàstics indestriables i ginys eròtics desgastats i descolorits.

Les hores compartides amb desconeguts a les balmes dels entorns de la torre de Santa Caterina servien per destesar i retrobar-se amb les pulsions més primitives, és a dir, amb uns orígens tan atàvics que només podien ser captats a través de la disbauxa, el desenfrenament i la salacitat; un imperi remot on regnava una força oculta i poderosa que de totes passades venia determinada per la primordial voluntat copuladora: no orientada a la reproducció i perpetuació de l'espècie, sinó al fet

de trobar un mínim sentit a l'absurditat de l'existència.

En Mateu va pujar al cotxe i se'n va anar de dret a la torre de Santa Caterina. Va aparcar en una esplanada, va caminar no més d'un quilòmetre i es va amagar en una de les postes que tenia ben estudiades i que li permetien guaitar sense ser vist. El quadre era meravellós. En aquell instant, tres parelles practicaven un sexe brut en diferents estrats del vessant rocallós: semblaven autòmats exercitant-se en els quarts i les hores d'un carilló.

Imma Cortina, *La cuinera del senyors*, Edicions de L'Albí, 2019

Imma Cortina, davant la Buresa. Foto: Francesc Rubí

Vaig alçar la vista i vaig veure una paret arrodonida i alta que semblava la de la torrassa d'un castell, com sortida de les històries del padrí. La teulada era com la caputxa d'un follet. I de color negre lluent. A l'alçada del primer pis, tenia una tribuna que la voltava tota.

La torrassa coincidia amb la cantonada, però l'edifici continuava a banda i banda: per un cantó cap al carrer del Born i per l'altre per davant de l'església de Sant Pere Màrtir. Renoi, quina casa més gran, vaig pensar.

Vaig fer unes passes enrere i vaig contemplar la façana principal. Una mica per veure com era i una mica per endarrerir el moment d'entrar. Va ser la primera vegada que em vaig fixar en aquest costum de posar corones a totes les obertures. Unes formes de pedra, com onades o com esglaons, guarnides de flors esculpides i que ressegueixen el capdamunt de portes i finestres, ben bé com si fossin les seves corones. Va ser el primer cop que vaig veure vidrets de colors en un lloc que no fos una església. Després ho he vist al Casino i en altres edificis.

Al mig de la façana que donava a la plaça hi havia una altra tribuna també molt àmplia, però aquesta rectangular. Les columnes primes i cargolades que separaven les set parelles de batents, després les veuria a moltes cases de senyors. Els ulls em van passar per les rengleres de finestres dels tres pisos sobre la tribuna i se'm van enfilar fins a les golfes i el terrat. Allà dalt hi havia quatre pilars que a mi em van semblar com cavallers, amb cinyell, casc i una espasa que apuntava, ben dreta, als núvols. Al centre, hi havia la figura del Sagrat Cor, que ara sé que tenen totes les cases bones. I ran de teulada, resseguint-la, rajoles amb mostra. També era la primera vegada que veia rajoles a la paret exterior d'una casa. [...] Hi havia una gran entrada per als carruatges. Hi donaven dues escales i nosaltres vam pujar per la del cantó esquerre.

-Aquí, al principal, hi viu la viuda del senyor Torrens, l'Antònia Burés, per això aquesta casa l'anomenen ca la Buresa.

Pilar Duocastella, *Dona i cadira*, Edicions La Campana, 1998

Pilar Duocastella, sota les balmes de la Cova de Sant Ignasi. Foto: Francesc Rubí

I el diumenge vam anar a la Cova. A primera hora es va presentar al pis, carregat de llibres i paperassa i els pantalons de mudar. Jo apriava l'esmorzar, mel i mató amb pa de tres dies, o va ser formatge..., al Josep li agrada molt el formatge. És igual, jo posava les coses a la taula i ell organitzava la passejada. Jo el deixava fer i em fixava en els seus ulls, que no paraven quiets. En acabat vam marxar amb un caminar mandrós, de diumenge, però aviat hi vam ser. Va ser el Josep qui va obrir la porta de la qual no sé d'on va treure la clau. «Fixa't bé en la façana barroca», deia. I un cop a dins: «Fixa't bé en la sala modernista». Jo, més que res, sentia una condensada olor de misticisme, i el que més m'agradava era la seva companyia. I continuava: «Dins aquesta meravellosa balma és on sant Ignasi de Loiola va escriure els exercicis espirituals, però no m'agrada, aquest sant». Ho deia convençut i amb el to de qui coneix el terreny.

Quan ja sortíem de la Cova i tancava la porta, decidit, amb els llibres sota el braç, em va parlar de la Seu:«I el diumenge que ve anirem a la Seu, t'impressionarà».

Vam anar a la Seu i em va fer pujar fins al capdamunt del campanar perquè deia que és des d'on es veia millor la ciutat. Em va semblar immensament gran, massa gran. «Anem?», vaig dir-li. «Espera, espera. Saps una cosa?, quan toquen les campanes ressona tot i el terra tremola i el campanar fimbreja. A vegades hi he pujat expressament, a l'hora de tocar les campanes, perquè m'agrada. Un dia hi vindrem tots dos, ja veuràs, les cames et faran figa i el cos et ressonarà».

I quan vam entrar a l'església vaig fer un comentari sobre els vitralls. «Aquests són actuals, abans n'hi havia uns altres de més antics; però en el que més t'has de fixar és en els retaules de les capelles: el del Sant Esperit és gòtic, és una joia», deia el Josep. Jo encara pensava en els vitralls. Llavors va parlar de la guerra, i li va canviar l'expressió de la cara: «També hi havia uns retaules barrocs, però els van cremar». Em va explicar les destrosses de la guerra i jo vaig agafar por.

David Clusellas, *Tres quarts d'una*, dins *Dies de roses i vi*, Edicions de L'Albí, 2021

David Clusellas amb el seu fill Joan al Passeig. Foto: Jordi Estrada

L'últim tram del passeig sempre m'ha robat el cor. Aquests edificis senyorials, d'una altra època, ara difícilment es tornarien a construir. Les cafeteries i les terrasses acumulen milers d'hores de vida. Hores d'esbarjo, intensament felices. Sumades, conformen un punt densament gojós. Si estiguessin registrades al cadastre, el valor dels habitatges encara seria més elevat. Segur. Baixar pel passeig a aquestes hores recorda les ciutats europees. Força més el seny que la rauxa. No hi ha gaire gent. La nostra no és una ciutat «tumultuària», paraula en voga darrerament. Encara que... No sempre ha estat així. La plaça de Sant Domènec existeix perquè el

36 els revolucionaris van destruir l'església de Sant Pere Màrtir. Va anar tota a terra. Aquí, al costat del Teatre Conservatori, on ara hi ha les fonts... No arribaré a temps. L'homenet verd del semàfor pampallugueja. Tres, dos, un... M'hauré d'esperar. Es fa estrany això d'haver d'esperar per travessar un carrer on gairebé no hi circula ningú. Encara que... Baixa un cotxe per la carretera de Vic... Té la música prou forta. La disbauxa de Cap d'Any, sens dubte. A veure...¡Y al amanecer siento que me llama, y como un torbellino despierta mi alma! Buf. Mai no m'ha agradat el flamenc. Diu que aquests no han fet les campanades amb el Cruanyes i el Molina, no. El cotxe fa esses. ¿Camarón de la Isla? Quina frenada. [...]

Se'm fa estrany pensar que avui dia Manresa és una ciutat tan atractiva pels francesos. Sobretot perquè la van cremar dues vegades. Durant la Guerra de Successió i durant la Guerra del Francès, la guerra que, a les Castelles, coneixen com la *Guerra de la Independencia*. *Eso que está de moda, ¿verdad?* No n'hem parlat d'aquesta tema, amb el Fabien. Potser seria complicat. Tot cendres. Reconstrueix-la i tornar-la a construir? Dos cops,. I avui, no gaire lluny d'aquí, se celebra el dia de la Francofonia -al teatre Kursaal-, hi ha un batxibac al Lluís de Peguera... Si el Timbaler del Bruc s'hagués ficat les baquetes al cul, als francesos no els hauria anat pas millor.

Agustí Franch, *L'home que feia núvols de sucre*, Editorial Mesclant, 2021

Agustí Franch, al carrer de Santa Llúcia. Foto: Santi Trullemque

No passava mai pel carrer de Santa Llúcia, no li venia de pas. La darrera vegada que l'havia creuat, tot anant al mercat de la Font dels Capellans amb la Sisca, gairebé li agafa un patatús. Tot just començaven a apropar-s'hi, quan la Sisca es va posar a bramar com una boja: Foraaaaa! Socooooors! Que em violeeeen! Al primer crit, la Maite ja tenia una mà ficada a la bossa de mà, mirant de trobar el llapis d'ulls per clavar-lo a la retina de qui fes falta. Espantada, va donar un bot cap aquí, un bot cap allà i va amenaçar a l'aire. Un altre bot més enllà, cop de mà enrere i va estar

a punt de clavar una cossa a un colom que li va donar un espant de por. Però allà no hi havia ni una ànima.Per què crides? Què dius? Més val prevenir, en aquest carrer, que cada dia hi ha assassinats i decapitacions. Socooooors! Violadoooor! Segons la Sisca, ni la policia s'atrevia a passar per allà per por de les perles que hi vivien o s'hi trobaven per comerciar amb substàncies il·legals i molt perilloses, com ganivets, metralladores i granades de mà. La veritat és que no n'hi havia per tant, ni molt menys. Però, si era veritat que la policia no s'apropava al carrer, a la Maite ja li estava bé, perquè portava la bossa plena de tabac del bo, i tot i estar convençuda que no feia cara de sospitosa, com menys contacte visual tingués amb els Mossos...millor.

Entrar en aquell portal rònec li feia menys gràcia que depilar-se el bigoti. Havia d'entregar la mercaderia a un tal *Chino*, del quart pis. L'edifici devia ser de la mateixa època que el seu, o sigui, de finals de 1800, només que, en aquella finca, semblava que les hipoteques les havien signat tota mena de rosegadors[...].El terra era més brut que els contenidors de la cantonada: papers, llaunes, ampolles de plàstic i de vidre... Aquell racó ignorat i desconegut per la gran majoria d'habitants de la ciutat era el paradís terrenal de qualsevol obsés del reciclatge.

Un itinerari literari sonor de Manresa

Òmnium Bages-Moianès va posar en funcionament l'abril del 2022 una nova proposta turísticocultural que consisteix en un recorregut per 21 punts de Manresa que posen en relació espais de la ciutat amb textos literaris elaborats per poetes i escriptors. El mapa literari sonor de Manresa és una iniciativa que ha comptat amb la col·laboració de la Fundació Independència i Progrés i vol posar en valor els textos, tot acostant-los a espais que hi tenen relació, i vol ser un reclam turístic més de la ciutat amb una oferta cultural innovadora. És una proposta viva, que neix amb la voluntat d'anar creixent amb nous espais i textos literaris que hi tinguin relació. L'accés a l'itinerari es pot fer a través de la pàgina web d'Òmnium Bages-Moianès.

La selecció dels textos i dels espais va anar a càrrec de Llorenç Capdevila Roure i els enregistraments dels textos els van fer els actors Txell Vall Ferrer i Ivan Padilla Segués, amb el tècnic de so Biel Font Torra. El disseny de l'aplicació va anar a càrrec de Joan Vinyoli Serra i la coordinació del projecte la va assumir Jordi Estrada.Llorenç Capdevila explicava que per a aquesta primera proposta s'havien seleccionat «aquells que presenten un interès més clarament literari». Són textos que van del segle XVIII fins al segle XX i van des del baró de Maldà, passant per Lluís Calderer, Josep Pla, Joaquim Amat-Piniella, Josep Maria Espinàs, Josep Maria de Sagarra, Jacint Verdaguer i J.V. Foix. La proposta s'inicia a la Creu de La Culla i acaba la Cova de Sant Ignasi. De tota manera, és una proposta oberta, de manera que el recorregut es pot fer de manera independent i seguint l'ordre que prefereixi l'usuari. Cada punt del mapa literari té associat un text introductori que contextualitza la relació entre l'espai i l'autor, el text literari al que fa referència i un arxiu d'àudio en el qual els actors Txell Vall i Ivan Padilla posen veu als textos.

[despiece]**Els 16 autors i els 21 espais**

Les Bases de Manresa - Teatre Kursaal - Vicenç Prat, *Memòries.* Centre d'Estudis del Bages, 2002
Tardor al Passeig - inici del passeig de Pere III - Josep Tomàs Cabot, *Tardor al Passeig*, article publicat a *Regió7* el 2002, en la secció *Postals electròniques*
El Passeig, cap a 1930 - xamfrà del passeig de Pere III amb el carrer de Casanova - Vicenç Prat, *Un llibre verd.* Centre d'Estudis del Bages, 2002
El Casino dels senyors - Casino (vora l'escultura d'Amat-Piniella) - Joaquim Amat-Piniella, *El casino dels senyors.* Ensiola, 2013
El Casino - passeig de Pere III, davant del Casino - Josep Maria Espinàs, *Ciutats de Catalunya.* Selecta, 1970
L'enamorament - carrer de la Mel, número 8 - Gabriel Mora i Arana, poema inèdit, escrit per al festival literari Tocats de Lletra, 2012
El farmacèutic Antoni Esteve - Plana de l'Om - Joaquim Amat-Piniella, *Ombres al calidoscopi*, 1933
Sant Miquel i l'Om - carrer de Sant Miquel - Ferran Puigdellívol, *Cementiri d'estels*, 1982

La miraculosa Llum de Manresa - església del Carme - Felip Graugés, *Obra poètica.* Mirall, 1989
Encara hi és - carrer de Puigterrà de Dalt - Climent Forner, *Preneu-m'ho tot, deixeu-me la Paraula.* L'Albí, 2007
La Seu - baixada de la Seu - Josep Pla, *Tres guies*. Destino, 1976
La Seu se'n va a córrer món - la Seu - Lluís Calderer, *La seu se'n va a córrer món.* L'Albí, 2008
Panorama de la ciutat - Parc de la Seu - Josep Pla, *Tres guies.* Destino, 1976
El Pont Vell - Parc de la Seu - Ferran Puigdellívol, *Cementiri d'estels,* 1982
Les barquetes del riu - Parc de la Seu - Vicenç Prat, *Memòries.* Centre d'Estudis del Bages, 2002
El Col·legi de Sant Ignasi - Via de Sant Ignasi - Josep Maria de Sagarra, *Memòries.* Aedos, 1952
Visita a la Cova - La Cova - Baró de Maldà, *Calaix de sastre.* Curial, 1985
La creu de la Culla - Jacint Verdaguer, *La creu de la Culla*, publicat a la revista *La Covadonga Catalana*, núm. 2 (febrer de 1901)
La Culla - casa de la Culla - Maurici Fius i Palà, Revista Jorba, 1935
L'oncle de Viladordis - la creu de la Culla - J.V.Foix, *Tocant a mà.* Edicions 62, 1972
Els manresans - carrer de la Canal - Josep Maria Planes, *Una visió de Manresa*, Mirador, núm. 176, 16 de juny de 1932[/despiece]